

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidecalogvs Theologico-Politicvs Reformatvs

Dript, Laurentius a

Paderbornae, 1672

De donatione Constantiniana & Dominiis temporalibus sum[m]i Pontif. in
particulari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13441

suum monuit, ne abuteretur potestate sic
 eum affatus: *An ignoras fili Regnum nostrum
 nobilem esse servitutem?* Regnare officium
 potius est, quam dignitas. Principes mon-
 um consimiles sunt, non tam, quod cœli fa-
 voribus propiores sint, quam quod omnes
 temporum injurias ipsi excipiant veluti de-
 positarij quidam pruinae & nivium, quæ col-
 liquefactæ deinde defluant ab iisdem, ad
 moderandam æstivo tempore agrorum fer-
 tim & valles irrigandas: atque ut erecti
 tuis corporibus suis umbram faciant alijs
 à solis ardoribus eos tueantur.

*De donatione Constantiniana & Domi-
 nis temporalibus Summi Pontificis in
 particulari.*

SVperest de famosa illa omnium ferè he-
 jus ævi publicistarum maxime A catho-
 licorum scriptis acerrimè impugnata dona-
 tione Constantinianâ, ibidemque occasio-
 naliter moveri solitis per transfennam ab-
 quid attingere; quam aliquando factam fuisse
 se, licet extra probationes domesticas, quæ
 ex

ex Archivio originaliter vel in copia depromptæ secundum tradita legistarum utique fidem merentur, apodicticè evinci nequeat: hoc tamen dici posset, eam non frustra litteras *Stephani* ad *Pipinum* exaratas, hujusq; & *Caroli* donationum tabulas supposuisse, qui teste *Anastasio* inter cætera Exarchatum *Ravennatensem*, *Pentapolim* aliaque *Emiliae* oppida Pontificibus per *Longobardos* erepta, iisdem potius quam *Bizantinis* contra protestantibus restituere maluerunt: quæ omnia nimia erga *Sedem Apostolicam* Reverentiæ & Superstitiosæ credulitati (ita enim zelum & pietatem majorum nostrorum mendacissimè quidam baptizant) aut inadvertentiæ donantium, quorum latera prudentissimi semper viri cingebant, adscribere velle insulsum est: cæteroque nec argumenta à negativis petita quicquam stringunt, cum accidere facili negotio potuerit, ut de illa semotis forsan arbitris & absque traditione instrumenti peracta *Eusebius* aliique scriptores, quos negotia status quandoque latent, nil rescierint, vel datâ operâ ad removendam invidiam subti-
cuerint,

cuerint, divisione insuper *Constanti* Italian
in parte non donata adijciente.

Hæc tamen, ne litem meam facere videatur
ut quadantenus incerta non urgeo, licet
probabile sit, casu quo factam statuas, valde
dam fuisse & irrevocabilem, nec potuisse
salvâ justitiâ sequentes à *Constantino* Imperatores vel Exarchos (secus quam ab illis, potissimum verò à Gothis & Longobardis factitatum est) donatarios in jure quatuor turbare; in hoc namque moderna non innotuit cum *Constantini* temporibus, quibus alia longè rerum facies erat: detur quidem, in Regno purè electitio, usufructuario, cujusvè gubernandi forma capitulationibus in legem abeuntibus restricta est, manus imperantium circa regni ejusq; domaniorum translationem non adeo liberas esse: sed hoc velle componere ad ætatem *Constantini*, qui imperium jure pleno, hæreditariæ seu patrimoniali secundum *Zonam*, *Origenem* & *Nicephorum* cæteris fratribus à matre genitis *Constantij* patris testamentario prælatus obtinuit, est cum ratione quodammodo insanire: prout nec ullibi legitur quidem

quam everfivi circa facultatem disponendi practicum esse, cur non igitur leviores quasdam particulas, præsertim si de urbe Roma ejusque pomæriis quæstio sit, in *Sylvestrum* transferre potuisset, idque ex identitate juris, quo similes vel inferioris etiam ordinis Monarchæ olim usi fuerunt, sicut infinita hac de re prostant exempla: testamētariam quidem *Abrahami* qui *Eliezero*, *Pirri* qui *Molosso Notho*, *Attali*, *Nicomedis*, *Appionis* & *Alexandrin*, qui populo Romano postremis tabulis, dispositionem verò inter vivos arguunt judicia *Salomonis* qui *Hiramo*, *Herculis* qui *Tyndareo*, *Acamantis* qui *Theseri* filio, *Anaxagore* qui *Melampodi* urbes, provincias, imò integra regna reliquere, nec ibidem procerum consensus, vel absolutè necessarius, ve etiam adhibitus fuisse legitur: quod si tamen illum præcisè urgeas, cur hic defuisse negabis? pugnantè pro solennibus & validitate actus præsumptione legis.

Hoc nihilominus dissimulare nolim, Pontifices perfectam donati possessionem indeptos non fuisse ante tempora *Gregorij II.* &

M

Leonis

Leonis Isauri, quibus ille demum *Basilico* in urbem & contiguos agros jure uti cepit, quod subsequentes in sede *Petri* non infeliciter continuarunt, eoq; faciebant liberius & justius, quo certius erat urbem fuisse totaliter pro derelicto à *Bizantinis* habitam, qui jam ab Anno 750. testante *Sigonio* & *Sabellico* expugnata ab *Aistulpho* Longobardorum Rege, *Ravennâ* fugatoque *Eusebio* Exarchatu & omni in Italia potestate reciderant.

Stetit adeoque summa rerum ab eo tempore usque ad coronationem *Carol. M.* licet non sine ingentibus à putativis quibusdam ducibus excitatis & pedetentim repressis motibus penes Pontifices, nec unquam in societatem admissus fuit populus, multo minus pristinam redolens libertatem se solum gubernavit; de neutro enim apud scriptores illius ævi, quidquam reperire est, sed benediametraliter contrarium: foedera namque Pontifices soli teste *Zonara* & *Theophano* cum Francis pepigere, *Eunuchum Patriar-* *um* à *Leone* missum aquâ & igni interdixerunt, inhibueruntque Romanis, evident

subjectionis iudicio, ne Orientalibus vecti-
galia amplius penderent, qui itidem testanti-
bus Annalibus Francicis & *Anastasio* in vita
Stephani homagium Pontificibus præstite-
runt, nec ad alio quàm à Pontificibus patri-
ciatus, tradente *Zosimo lib. 2.* dignitatis à *Con-*
stantino M. institutæ titulus, *Carolo* con-
stitutus invenitur, fuit insuper penes eos so-
los legum condendarum, magistratuum
creandorum, & abrogandorum potestas,
cum jure belli & pacis, quam cum *Luitpran-*
do, Desiderio & Agilulpho Regibus iniêrunt,
& ultra id Romanæ veteris potissimum ci-
vitatatis mœnia instaurarunt, characteribus
teste *Knichen, Sixtino* aliisque superioritatis
territorialis hæctenus indubitatis.

Demonstrari verò demum ad Calendas
Græcas poterit, omnia illa tunc Papam in-
strumentaliter seu nomine populi gessisse,
cum commissionem seu mandatum circa
hosce actus, quidquid de aliis quandoque in-
differenti ab hac regiminis forma fuerit,
Pontifici à populo extraditum nemo hæcte-
nus produxerit, adeoque violentæ legis con-
jecturæ, quod omnia quis suo potius quam
M 2 alieno

alieno nomine agere censeatur, standum erit, donec mandatum sonantia documenta in hanc rem exhibeantur.

Et certè Pontifices tunc suam non populi causam egisse, vel ex hoc redditur probabile, quod à Galliarum Regibus tot tantarumque provinciarum, & urbium largitiones sibi, non Reipublicæ procurarint, quin nec minus intuitu beneficii non à populo sed *Zacharia* per tonsuram *Chilperici* & *Stephano*, perejus inunctionem in Carolingis collati, eidem *Stephano*, *Hadriano*, *Leoni* ad clavum sedentibus suppetias tulerunt, & *Carolus* adhuc dum *Patricius* secundum *Platinam* non cum S. P. Q. R. sed cum dicto *Hadriano* amicitiam (ita ut qui unus hostis & alterius esset) juramento reciproco firmavit: quem etiam *Leoni* contra *Paschalem* *primicerium*, *Campulum* præbyterum aliosque rebelles seu Papalis Dominij pertæsos efficaciter astitisse, nemini nisi antiquitatum hospiti ignotum esse potest.

Duravit autem hæc potestas usque ad ipsam inaugurationem Anno 801. peractam, vi cuius quidquid in temporalibus Romæ habuit Pontifex, maxima ex parte in sape

laudatum *Carolus* transfudit: neque antecederet sub titulo Patricij Exarchalem sive Principalem auctoritatem sibi arrogasse legitur, cum omnia illa, quæ circa inquisitionem per se & missos in perduelles jam nominatos patricius statuit, eum non vi propriæ jurisdictionis, sed ob potentiam armorum ex conscientia præacti fæderis amicis imploratum fecisse constat: licet *Paulus* *Emilius* alijque sentiant, quod *Carolus* super accusatione sententiam laturus, ad Prælatorum Ecclesiasticorum admonitionem, solum nempe Deum Pontifici supereminere, exemplo omnium ferè se præcedentium Imperatorum acquieverit, nec iudicium super sedem primam, quæ à nemine iudicatur, ultra sibi arrogare voluerit, Pontifice nihilominus pro contestanda innocentia ultro & spontaneè juramento se purgante.

Amicus quoque *Ravennam*, & *Anconam* professas Patrimonij Petri urbes cum exercitu adiit *Carolus*, vexillum vero urbis *Romæ* cum muneribus missum honoris & conferendi axiomatis Cæsarei argumentum fuit: ideoque non ita longè post missis obviam

M 3 Roma

Romanæ urbis vexillis, cum crucibus atque reliquiis at instar patricij, seu Exarchi magnificè excipiebatur.

Quid verò præclari ex illo colligi velit quod *Leo* rogarit *Carolus*, ut ex optimatibus Romam mitteret, qui populum Romanum ad suam fidem, & subjectionem per sacramenta firmaret, vel lynceus viderit, cum eundem *Carolus* armis valentem juxta *Annales Francicos* Pontifex sollicitavit, ut curaret sibi Sacramentum à populo dici; nec alias infertur antecedenter ad homagium, quod nunquam præstitum fuit, populum in devotione pontificis non fuisse.

Erat igitur patricius urbis Romæ non princeps, nec exarchus; antiquis enim temporibus in more positum erat, primariis imperij urbibus, Romæ videlicet & Bizantijsi quem insigni honore vellent maectatum, urbis suæ patricium facere: ita *Theodoricus Veronensem* Constantinopoleos patricium *Zeno* Imperator creavit: factus fuit & *Adalgisus Desiderij* Longobardi filius Patricius Bizantinus: per hoc tamen nil juris illos quidem in urbem accepisse certissimum est, unde

de nihil aliud per patriciatus nomen *Carolo M.* quam jus civitatis Romanæ adjunctam habens nobilitatem, collatum fuit.

Ex quibus de facili colligas, erroneum esse illud, quod turgentes livore devij effutiunt, quasi in coronatione *Caroli* Pontifex tanquam primarius urbis Romanæ civis & sic purè ministerialiter se gesserit, seu prout alij, qui non omnino depuduerunt, statuunt, quod autoritate utriusque, potissimum tamen pontificis ob majorem præ aliis excellentiam *Cæsar* creatus fuerit.

Et prima quidem opinio ex illius ævi monumentis primo statim intuitu falsitatis arguitur; posterior verò tam ex prædeductis quam ex hoc jugulatur, quod laudatio populi electionem *Augusti*, silentibus de hoc historicis illius ævi, nec protunc, cujus contrarium malè probat. *Myller. ab Ehrenbach in Archolog. ord. imper. c. 6. n. 2.* importaverit, nec pro nunc notoriè importet; sicut enim *Carolus* ita & proceres cum plebe mero casu ex devotione, vel studio videndi tot gentium Domitorem & suæ urbis patricium convenerant, populusque juxta *Antoninm*

Sabellicum non in Calatis comitijs Imperio cætera viduus, nec destinato ad eligendum animo, sed officij tantum causa circumstetisse fertur, cujus acclamatio nec in sequiori regiminis forma unquam scissa reperitur, sed vel ex integro momentum dedit vel nihil.

Vnde luculenter patet, quomodo capienda sint illa *Anastasij* formalia *ab omnibus constitutum esse*: Sic alibi consensu procerum inauguratus dicitur; non quod illi, clerus vel populus in tribuenda majestate quidquam præstiterint, aut quod Clerus optimates & populus diversum à Pontifice regiminis statum composuerint (talem enim gubernandi formam vix orbis vidit) sed præsentiam omnium & gaudium universale non fat propriis ad hoc semper vocabulis usi scriptores exprimere voluerunt.

Qualem verò potestatem in urbem ejusque pœmaria (Longobardiam namque Italicam gladio subegerat *Carolus*, Exarchatu, Marchiâ Anconitanâ multisque *Piceni* urbibus in Pontificis, *Calabriâ* verò in fide *Græcorum* constanter subsistentibus) per

inaugurationem beneficio *Leonis* tunc inde-
 ptus sit, id est, an jure hæreditario? ut voluit
Lymneus N.R.F. lib. 2. c. 1. D. Conringius de
german. Imp. Rom. c. 7. Eo quod omnia quæ
 Bizantinus in occidenti tenuit, impertita
 sint: an usufructuario? ita contendente *Hu-*
gone Grotio de jure belli & pac. lib. 2. c. 9. §. 11.
cum Nicol. Martin. in libert. aquil. triumph.
p. 1. c. 3. §. 7. quia omnes sanguinis Carolini
 & Longobardiei Imperatores, non tantum
 à Romanis Pontificibus coronati, sed &
 NB. confirmati fuerint, nec hæctenus ex
 monumentis fide dignis de expressâ vel ta-
 citâ eâque privativâ abdicatione, ita ut sese
 politico ejus Imperio absque ulla exceptio-
 ne subjecerint Pontifices, quidquam solidi
 adduci potuerit: an verò solum protecto-
 rio nomine, & tanquam Advocatus Sedis
 Apostolicæ Imperium acceperit *Carolus?*
 uti asserit personatus ille Italus *Severin. à*
Monzamb. de stat. Imp. Germ. c. 1. §. 12. & 14.
 idque propter formulam juramenti à *Caro-*
lo Pontificibus præstiti, quodque in testa-
 mento suo tutorem se Imperij appellitarit;
 ego pro nunc non discutio; licet verisimili-
 M s us esset

us esset ob rationes à *Martini* allatas, & quod legatur testamentum *Caroli* à *Leone* Apostolico non subscriptum nudè, sed & NB. roboratum esse, Pontificem altam jurisdictionem *Carolo* cumulativè tantum, ita nihilominus ut exercitium penes hunc à priori steterit, concessisse.

Idem esto iudicium de *Ottone Magno*: extinctâ namque in partibus Italicis Carolingorum stirpe masculâ & excusso ibidem Francorum occidentalium jugo, cum *Berengarius Dux Forojuliensis*, *Lambertus*, *Ludovicus Burgundus*, *Ludolphus Burgundus*, *Hugo Arelatensis* ejusque filius *Lotharius*, nec non Marchio Eporegiæ *Berengarius* ab Italia Longobardicâ optimatibus Papiæ regni illius urbe metropolitica creati Reges, usurpato Imperij axioma, ad rem quoque ipsam anhelantes, magnos Romæ tumultus, hinc missus, illi intentius excitassent, resque ob exteros, quam civiles motus in incerto fluctuaret, Pontifices ad jura pristina sensim devenerunt; cumque posteriores illi Tyranni Romæ sæpius imminerent, Pontificibus gravissimâ passim injuriâ affectis, fuit pri-

omniq̃

o m

mitus

mitus ab *Adelheide Lotharij* Regis vidua ex
 dotalitiâ Papiensi civitate per summum sce-
 lus dejectâ, deinde contracto quasi Tyran-
 nidis habitu ruptoque vafallagio contra *Be-
 rengarium* ejusque filium *Adelbertum* à
 Pontifice accitus *Otto Magnus*, atque ob la-
 boris operæque hostimentum primus inter
 Reges Germanos (*Conradus* namque &
Henricus Auceps erroneè à *Reinkingh*, *Be-
 ckers*, *Hermes*, *Hornio*, alijsq; albo Cæsarum
 inferuntur) à *Joanne XII. Alberici* patricij fi-
 lio, acclamante nihil autem juris conferente
 populo, Augustus Anno 962. designatus.

Redierat etenim, ut monui, urbis Impe-
 rium ad pontifices, licet illud ob varias à *Ma-
 rocchia* & *Alberico* excitatas seditiones non sa-
 tis tranquillè semper exercitum fuerit, sena-
 tus populi que authoritate in Majestaticis
 plenè nunquam emicante, adeo ut nihil sub-
 sit, cur honor collati in *Ottonem Carolumq;*
 à sede Apostolicâ axiomatis invideatur.

Quod verò à quibusdam asseritur, *Otto-
 nem* in vices debellati *Berengarij* succeden-
 tem, jure belli uti victorem Imperium obti-
 nuisse, nihilq; à Pontifice datum, quod non

optimo jure sibi potuisset Imperator incon-
sultis enim Romanis vindicare, omni proba-
bilitatis specie meo quidem judicio desti-
tuitur, cum Pontifex, ut injuriam Tyranno-
rum arceret, pristinoque in urbem Imperio
liberè frueretur, non verò ideò *Ottonem* ac-
cessit, ut Longobardorum semitis infi-
stens, iisdem quibus ante molestiis sub ju-
gum insuper missus, divexaretur, sed ut con-
tra Tyrannos vigore conventi protector,
non ut Tyrannus & usurpator evaderet, &
violato societatis humanæ vinculo sub præ-
textu amicitiae & auxilij amicum jugularet:
factum certè à Religiosissimo sedique Ro-
manæ addictissimo principe alienissimum.

— Apagè igitur cum conjecturis istis: fuit
namque *Ottonem* inter & Pontifices mutui
auxilij, non subjectionis fœdus, quod illi nil
penitus juris in subditas sedi Apostolicæ ter-
ras tribuere poterat, cum jus belli non nisi
contra hostes exerceatur, adeoq; ut illo oc-
cupata nostra fiant, requiritur ut hostium
fuerint. *Hugo Grotius de jur. Bell. & pac. lib.*
3. c. 6. n. 5. eo quod jus mutandi per vim do-
minii odiosius sit, quam ut extendi debeat;

proinde

proinde n. 6. docet, nec omnes res hostiles
 censi in hostium navibus repertas, nisi
 præsumptione juris, quæ probationem in
 contrarium admittit: quamobrem si ab ho-
 stibus capta, ab his quorum partes fovet rei
 captæ Dominus, recuperentur, aut alio mo-
 do ex hostium potestate evadant, si mobilia
 sint, statim jure postliminij fiunt domini pri-
 oris. l. 5. & 12. ibiq; Bald. & Salicet. ff. de capt.
 & postlimin. revers. Si verò immobilia sint,
 fugato hoste illico ad pristinos dominos re-
 deunt l. 20. §. 1. ff. eod. Ex qua lege infert *Se-
 bastian. Neviz. in remiss. ad d. l. hostibus ex a-
 gris amicorum & confœderatorum expul-
 sis dominia ad priores Dominos redire, nec
 prædæ loco victoribus cedere; Vnde Covar-
 ruvias in c. peccatum. p. 2. §. 11. n. 7. de Reg.
 jur. in 6. Anton. Thesaur. quest. forens. 98. n.
 1. c. 2. Societatis & fœderum jura non ad-
 mittere contendunt, ut socia arma sociis dā-
 no cedant, hæc enim foret leonina societas.
 Carpz. in jurispr. forens. p. 4. Const. 35. defm.
 8. & seq. ideoque *Gustavus Adolphus* non po-
 tuit, nec voluit in Megapoli, & aliis fœdera-
 torum conditionibus, quibus auxiliaria arma tu-*

lerat, etiam si ex ligæ Catholicæ manibus eripuisse, gentium aut civili jure belli jus obtendere: sicut nec postmodum iisdem Suecis Gallis, Anglis, Danis, vel Hispanis ex eo præcisè capite tituli in Germaniam enati sunt, quod Cæsar, & optimates pro cuiusq; status propensione & exigentia in nupero tricennali bello ad illorum subsidia prospexerint: & habet hæc maxima in super fundamentum in sacris litteris *Genes. 14. & recess. Imper. de Anno 1542. §. Wir haben uns auch*

Maneat itaque beneficio, seu secundum *Abbatem Vrßpergensem, Reginonem & Lambertum Schafnaburgensem* ab Apostolico *Ioanne Imperiali* unctioe & benedictione sublimatum *Ottonem*, & licet populus coronationi semper præsens fuerit, nihil tamen contulit, vel contribuere poterat amplius quam Clerus, de cuius itidem presentia mentio semper injicitur.

Sed his cursim tactis demus, Bizantino vel Francorum beneficio propter antiquitatem difficulter evincendo, minus justè fulciri Pontificem, non tamen ita præpropere ob leviores quasdam & ridiculas conjecturas

(magis
Leo

(magis enim prægnantibus *Leonis VIII.* constitutio jugulari potest) donationes *Ludovici Pij. Ottonis I. & Henrici* sancti aliorumque erroris infimulare licet.

Nec enim verò illa nos pro tempore angunt, cum prius in jura actoris, quam possessoris inquirere ordo naturæ postulet: evincant igitur martem spirantes illi publicistæ, qui Papam urbis Romæ usurpatorem Regibusque Teutonicis ad eam armis postliminio vindicandam nec facultatem, nec titulum deesse contendunt: probent inquam, quod extincto *Ottonum* sanguine, jus aliquod germanis ad Imperium remanserit, seu quod illud per factam in *Ottonem Magnum* tituli Cæsarei translationem, æterno ad omnem posteritatem permansuro fœdere cum sceptro Teutonico coaluerit: ego certè, ut affirmativè calculum adicerem, induci hæcenus non potui, crediderimque saniori salvo (rationibus etenim lubens cesserim) in *Ottonem* ejusque de sanguine posteros, non verò in rempublicam jura imperii transfusa esse, cuius contrarium manifestè elicitur, tam ex verbis supposititij decreti *Leonini*, quam mente statuentis.

Nam quod illic dicitur, Pontificem primo Teutonicorum Regi, eiusque successoribus regni Italiae in perpetuum facultatem eligendi sibi successorem concessisse, de successoribus *Ottonis* hæreditariis, non electiis capiendum est, idque convenienter ad mores illius temporis, quo regna *Ottonibus* ex communi historicorum sententia iure patrimoniali deferebantur; restringitur quoque privilegium hoc in terminis terminantibus ad successores regni Italici, cui nihil cum Teutonico commune erat, nisi quod unus utrique præesset, cum legaliter evinci non possit regimen Italiae saltem propriè loquendo unquam Juris Germanici fuisse.

Nec sequior *Leonis* intentio erat, volebat enim Regem Longobardiae, nec alium habenas Romæ moderari, cum non æque Germani propter distantiam valerent uterentur ab invasionibus Tyrannorum defendere. Et hæc unica fuit ratio, quare conceptis planè verbis de regni Italici, non Teutonici mentionem fecerit: adeoque cum Longobardiâ Teutones à multis jam sæculis ceciderint,

derint, ita ut nec prætensionem ad eam quidem faciant, mirum alicui videri posset, quo demum prætextu hoc tempore respub. nostra, attento etiam, quod sæpe dicta constitutio *Leonis* non tantum pro falsa imò nulla declarata fuerit, sed etiam in defuetudinem notoriè abierit, ad Imperium urbis aspirare queat: idque, prout insinuavi, contra verba & mentem transferentis, qui *Ottonem* ejusque sanguinem ob repressam *Berengarij* Tyrannidem recognoscere voluit.

Nec est, quod propter collectos in Germania exercitus & liberatam sanguine Teutonico Sedem Pontificiam incorporatio prætendatur, quia exercitus vel ex privata regis substantia, vel ex fructibus patrimonij principatum sequentis, indubiè alius constatque fuerit, neque alias intuitu Papæ præcisè, sed primordialiter & potissimum ratione Longobardiæ, & felonix à *Berengario* commissæ expeditio posterior suscepta fuit, quo demum sopito res Pontificum per indirectum quoque in saluo locabantur: vel si argumentum hoc stringeret, ab identitate imò majoritate rationis Galli seu Franci occidenten-

cidentales, qui varias difficilesque expeditiones contra *Aistulphum* & *Desiderium* amore Pontificum primario sub Carolingis in Italiam susceperunt, eandem incorporationem, & impossibilem modo vigore legis *Salicæ* avulsionem cum *Auberio* aliisque urgere possent: Germanis insuper *Berengario* proceribus Regni derelicto exilem tempore *Otonis* resistantiam invenientibus.

Adde, quod successio in regnis hereditariis secundum incomparabilem *Grotium de jur. Bell. & pac. lib. 2. cap. 7. §. 14. & 15.* se non exerat ultra primi regis posteros, qui ob nobilitatem & præsumptivè duraturam, quæ in majoribus erat, affectionem, tacitè quoque electi censentur: unde *Curtius lib. 10.* inquit: *in eadem domo familiâq; imperij viri remansuras esse, hereditarium imperium strepem regiam vindicaturam: assuetos esse ipsum nomen colere venerarique, id capere, nuptum genitum ut regnaret.*

His similibusque merito quis induci posset, ut credat, ex concessione *Leonis* utpote personali, nil juris in urbem acquisitum fuisse, ac incorporationem seu coalitionem

Impe

Imperij cum Republ. Teutonica rei malè fundatæ inniti, nisi validiora fœdus illud evincentia depromantur; quibus nondum apparentibus editio tituli à possessore frustra urgetur. Verum concedamus amore gentis, Teutonès intentionem fundatam ex laudato sæpè privilegio habere, ergone post lapsum tot sæculorum alio insistente adhuc habebunt? deeratne Pontificibus ad similitudinem aliarum gentium *Alexandri* gladius, nodum hunc Gordium dissolvendi, & Sedem Apostolicam ab usurpatione & simoniâ Imperatorum (ita enim rem exornat *Onuphrius Panvinius*) vindicandi?

Non est igitur nunc operæ pretium pro asserendo politico Pontificis in urbem Imperio varias donationum tabulas exhibere, vel fortioribus se clypeis munire, frustra enim hæc omnia fiunt, cum sola pro mille sufficiat præscriptio, seu tot sæculorum interrupta nunquam possessio, quæ licet annos demum ab optimo & piissimo prætule *Gregorio VII.* ante *Hildebrando* (quem contra sententiam coævi *Lamberti Schaffnaburgensis*, nunquam hactenus refutati *Gretseri*,
alio-

aliorumque bonorum mendacissimi homines (Sycophantæ calumniis nequiter proficiunt) seu *Bonifacio IX.* computaveris, semper immemoralis, adeoque nullius mutuatitij seu exterioris tituli indiga erit.

Quod si tamen adhuc illum ruditer quis urgeat, pro donato statuas; credentibus utique vicariis Christi donationem realiter intercessisse, de quorum bonâ fide alias legaliter præsumptâ, dubitabit nemo, nisi quem hæresis & inde præoccupata passio obcecavit: licet statuentibus juris inter gentes peritis horum neutrum ad transferenda regna requiratur: quis enim titulus, quæ bonafides, præter unicam à *Narfete Eunucho*, qui contumelias per *Sophiam Augustam* sibi illatas vindicare resolverat, factam invitationem fuit *Alboino* infestis armis Italiam adscitis in societatem belli *Gepitis, Bulgarijs, Sarmatis, Pannonijs, Suevis & Noricis* potenti, eâque Exarchos sive ipsos Orientales deiciendi? extollant scriptores Longobardorum regimen circa administrationem justitiæ & securitatem publicæ tranquillitatis, ita ut pro miraculo quasi censeant in regno illo-

illorum nullam fuisse violentiam, nullas omnino insidias, nullum injustè angariatum omniaq; legaliter processisse; Ego constanter teneo, factum hoc *Alboini* nullo juris colore fucari posse, & spectasse illa quidem inter subditos privatam (pro ut etiam fieri videmus à potentioribus nostræ ætatis quam plurimis, qui suis valdè justis, ac ditiones subjectas utique pro bono fisci à latrociniis similibusque societatem politicam & commerciaturbantibus purgare conantur, vicinos interim sub quavis futili & absurdacordatioribus larva tanquam minores pisciculos devorant) non publicam armorum justitiam, siquidem diametraliter contrarium elicitur ex tot tantisque in Galliam, Exarchatum, & terras Pontifici aliisque subditas factis irruptionibus & depopulationibus ad duo ferè sæcula continuatis, quas ad longum videre est apud *Anastasium, Platianam, Reginonem, Carolum Sigonium, Paulum Varnesfridum, Antonium Sabellicum* aliosque; ita quidem, ut apud *Aistulphum* illa rationis status diætaria invaluerint: sua conservare privata domus, de alienis certare regia

regia

regia laus est : ubicunque tantum honesta
dominant licent, precario regnatur: confi-
entia si violetur, regnandi causa violanda est
in cæteris pietatem colas : Principi & civita-
ti nihil injustum, quod fructuosum: quos ta-
men Longobardos politici se per immemo-
riale tempus ita firmasse statuunt, ut quiete
videntes à *Pipino Carolo*ve expelli non po-
tuissent.

Quam amabo violentiæ larvam obtendem
Vandali ac Visigothi Italiam & Hispaniam
Franci ac Burgundi, Galliam : Picti, Scoti, Sa-
xones & Angli, Britanniam magnam: Bojari
ac Alemanni Vindelicum, Noricum & Rhe-
potissima: Hunni & Hungari Pannoniam sub-
latis penitus insignibus & abolito possessio-
rum nomine invadentes? plerique extra-
trocinium cum desiderio meliores quæren-
di sedes vix aut ne vix quidem aliquid inve-
nient: Quod si tamen ex defectu tituli ho-
rum terras prædæ exponere liceret, nihil
rebellionem subditorum & summam rerum
omnium confusionē pacato orbi inferret.

Quibus consecutivè fateri necesse est
de jure gentium voluntario præter solam di-

uturnioris temporis sapientiorum arbitrio
definiendi possessionem, in transferendis
Imperiis nihil desiderari, quod ipsum, ne bel-
la ex bellis fererentur, neve plurimarum di-
tionum dominia essent in incerto, commu-
ni ac tacito moratorum saltem gentium
consensu constitutum est: *Lacones* apud *Iso-
cratem* ponunt pro certissimo, & apud gen-
tes confesso, quod possessiones publicæ non
minus ac privatæ longo tempore ita firmen-
tur, ut revelli nequeant: unde *Iephthes Ammo-
nitarum* Regi in sacris litteris iniquam oc-
cupationem terrarum inter *Anonem & Iaco-
bum* & ab *Arabum* desertis ad *Jordanem* si-
tarum causantem trecentorum annorum
possessionem objecit, quodque illius mayo-
res tanto tempore cessaverint: *Cicero lib. 2.
de offic.* inquit: *quam autem habet equitatem,
ut agrum multis annis aut etiam seculis pos-
sessum, qui habuit, amittat?* *Tacit. lib. 6. an-
nal. vetera reposcere vaniloquentiam vocat:*
hanc opinionem, quod memoriã excedens
non interrupta, nec provocatione ad arbi-
trium interpellata possessio controversias
de regnis

de regnis penitus euacuet, in terminis proponit Seldenus in *mar claus.* l. 1. cap. 26. contra *Vasquium* *controv. illust.* lib. 1. cap. 51. §. 23. Omnia fere, inquit, *juris gentium* *interveni-*
entis capita ex *prescriptione* seu *inveterata*
consuetudine *annoso* *utentium* *consensu* *stabi-*
lit *pendent*, ut taceamus de *Principibus*, quorum *Territoria* olim *Romano* *suberant* *Impe-*
rio *postea* *non* *armis* *solum*, sed & *prescriptione*
ne *quæ* *in* *jure* *gentium* *passim* *admittitur*, *in*
juris *factas*, & paulò post: & *prescriptione*
sane *titulum* *prorsus* *inter* *Principes* *negari*
est *ipsa* *jura* *gentium* *interveniencia* *proferri*
tollere. Videatur *Hugo* *de* *Roy*, de eo quod *juris*
stum. lib. 3. tit. 2. n. 4.

Et quamvis hæc omnia verissima sint, ut de illis non nisi insipidus scrupulum incutere queat, faciunt tamen nostri publici in Papa exceptionem; in hoc sat arroganter quasi penes misericulos illos staret, à beneficio *juris gentium*, quos vellent, semotos: profecto ridiculi sunt, his titulum à Pontifice, illis mox bonam fidem desiderantibus cum proximè ostenderimus utrumque esse, nec ullum tradente in superi *Martini*
 libert

libert. aquil. triumph. pag. mihi 23. aliisque
requiri.

D. Conringius vir in omni scibili versatissimus, in discurs. histor. polit. de Imperat. Rom. germ. fol. mihi 292. & 306. candidè quidem fatetur, à quadringentis jam annis Cæsares, seu propriè loquendo Reges Germaniæ Juribus in urbem, cæterisque Imperii veteris reliquiis totaliter cecidisse superstitè tantum inani Imperatorio nomine; sed exulceratum suum erga Summum Pontificem animum, sicut alibi, ita in tract. de Germ. Imp. Roman. circa fin. eximiè prodit, erigitque quasi tribunal, coram quo miser Pontifex causam dicere, cæterisque titulis nuntium prius mittere debeat, quam D. Conringio placeat illius possessionem disputare: sed pace eius dixerim, vix est, ut unâ sagittâ internecioni datus plures ex pharetra depromi expetat, ac si unicum intentans remedium ante litis contestationem aliis ad eundem finem tendentibus pro elicienda responsione conventi renuntiare protinus actor teneretur; si tantum huic unico D. Conringius satisfecerit, de aliis postmodum cogitabimus sufficienti-

N

entif-

entissimè evicturi, justè Papam sua possidere, & forsàn multo iustius quam abstrahendo à conventionibus de iure tertii potissimum initis, & in foro exteriori (an poli decretorius ille dies dabit) prætèxtu boni publici subsistentibus, plurimi raptores Ecclesiasticis contra intentionem fundatorum incumbunt.

Rem tamen ipsam præmissis hisce curiabilibus immediatè post aggreditur, supponitque, quod probandum erat, ab Imperatoribus hoc & præterito sæculo disertè intuitu urbis reclamatum, & legales desuper protestationes interpositas fuisse; quamvis nec illæ justitiam possessoris de jure gentium turbidam faciant, minus verò privati scriptores, qui de prætensionibus regnorum hinc inde servientes loculis & passionibus aliquot evulgarunt; indubitatum ceteroquin erit, nulli ferè hodie dum detentionem pro legitima censendam, sed omnes hujus orbis terrarum controversiæ & litibus obnoxias esse, cum nulla sit exilis adeò, quæ mutationi statui contradicentem, & ejecti defensorem non habuerit.

Agant igitur secundum turbulenta hæc capita gentes à Romanis subactæ contra victores : Augusti contra Angliam, Galliam, regnum Arelatense, Hispaniam aliasque in Asia & Europa avulsas imperio provincias. Iberi contra Hierosolimitanos: agant Reges Daniæ ut Duces Holsatiæ contra civitatem Hamburgensem, cujus cives olim in litteris *gehüldigte Erb Vnterthanen* vocati: Duces Sabaudia ex jure *Ludovici Sabaudi Carolotam Joannis* ultimi Regis Cypri sororem ducentis contra insulam detinentes *Turcas*, seu potius *Venetos*, qui illâ per adoptionem *Catharina Cornaria Jacobi nothi* uxoris potiti fuerant: Reges Angliæ contra Daniam ratione transitus angusti maris vulgo *den Sundt*; Austriaci ex jure *Maximiliani I. Mariam Caroli Andacis* filiam sibi copulantis idque contra insistentem ducatum Burgundia Gallum: Poloni ex jure *Sigismundi, Joannis III* Sueciæ Regis filij contra Suecos: Pontifex contra Arragonenses ad exsolvendam à *Petro II.* contra Hungaros à *Ludovico II.* contra Lusitanos ab *Alphonso I.* contra Anglos cum consensu procerum regni

gni promissam à *Joanne* sedi Apostolicæ petitionem annuam: agant Imperatores contra Helvetos, & Hispani contra Hollandos du-riorem gubernatorum procedendi modum & putativam conscientiæ libertatem (quasi penes subditos staret, hunc illumvè superos colendi modum legi divinæ conformem statuere) futiliter obtredientes: Agant iidem ex jure *Isabella* contra familiam Bragantianam homagio sibi obstructam; Duces Patrum mentes deficientibus *Joannis & Ludovici* lineis contra ejusdem familiæ modernum Portugalliæ Principem *Petrum* ex jure primogenitæ *Eduardi* filiæ: Lotharingiæ ante annum à Gallis avito etiam ducatu exuti duces ad repetendum sceptrum Gallicanum contra Capetingos ex jure *Caroli*: Angli contra eosdem occidentales Francos ad vindicandam Nortmanniam, Aquitaniam & ducatum Andegavensem ex jure *Eleonora*, vel totum etiam regnum ex jure *Isabella* sororis *Caroli Pulchri*: Iidem Franci contra Hispanos ex jure *Ioanna uxoris Ant. Borboni* Patris *Henrici IV.* ad recuperandum Navarra: & Neapolitanum regnum ex jure *Ludovici*

XII. per *Ferdinandum Catholicum* ductu *Consalvi Cordubæ* contra fœdus ejecti: ad ducatum *Mediolanensem* verò ex jure *Ludovici Ducis Aurelianensis* *Valentinam Galeatij III.* filiam ducentis: Agant denique suis foribus inquieris hisce ingeniis Teutones nostri, contra Hispanos aliosque Italiae regulos, Longobardiae sub *Ottone* Germanorum sanguine occupatae nunc inhærentes, idque ad recipiendam coronam argenteam, auream si non digniorem, saltem delictiorem multo & pinguiorem.

Hæ præfecto prætensiones suos semper & habuerunt patronos & etiamnum habent: in societatem tamen publicam summè injurius fuerit, qui ejusmodi possessores pro usurpatoribus venditarit, liberum asserens antiquis rerum dominis, insuper habitis conventionibus quasi per vim extortis, easdem postliminio armis vindicare: prout talis farinae tractatum nuper *Auberius* Parisiensis, malæ causæ peior advocatus extrusit, in quo ex somniata quadam Imperij sub *Carolo Magno* in coronam Gallicanam transfusione seu incorporatione (quæ vigore legis

gis Salicæ ab Anglis tamen pro plus quam
 anili fabula habitæ, & exteros nullatenus ob-
 ligantis, dismembrationi obstitisset) Impe-
 rium seu potius regnum Germaniæ Gal-
 suo adscribere & incidenter Augustissimo-
 rum Germanici nominis Imperatorum, po-
 tissimum verò ratione prædix in possessio-
 rio jam dudum & petitorio evicta, potentil-
 finorumq; Imperij Germanorum-Roma-
 ni procerum dignitatem & jura impudenter
 conculcare non est verecundatus: cum ve-
 rò ille sui que sequaces in hoc genere mer-
 cenarium ordinariè calamum habentes cu-
 rialibusque offis inhiantes modicum fidei
 apud cordatos hæcenus repererint, mirum
 est, cur in causa hac Romana adeo cæcitate
 queant viri, in quibus præter lumen veri-
 tatis fidei nil desideres.

Quod si nihilominus statuente D. Co-
 rringio atrocissima propter urbem gestata
 bella, multumque sanguinis sparsum, fecerit
 Apostolicâ interim possessionem armis vi-
 riliter propugnante, quid impedit, quomodo
 nus dicamus tenere Pontificem sua jure be-
 li, titulo ab omnibus gentibus probatissimo

mo? quavis nec legatur expeditiones in Italiam à duobus & ultra sæculis præcisè ad repetendam urbem susceptas esse, quandoquidem *Carolus V.* eam per *Borbonium* vastavit, non tanquam jura veteris jam dudum extincti Imperii vindicaturus, sed quia *Clemens VII.* se *Francisco I.* junxerat, *Caroliq;* hostis ex condicto esset, testantibus hoc prioris ævi scriptoribus ad unum omnibus.

Nec multo subtilior est *D. Martini in ci-*
tat. tractat. de libert. aquil. triumph. pag. 178.

possessio in civilem & naturalem distinctio: quasi hæc, non illa fuerit penes Pontifices; certè si per civilem intelligat illam, quæ quis rei insistit animo sibi habendi, infulsum foret, eam Sedi Apostolicæ negare, quam sibi, & cui quæso alias? Juris & belli Canonibus generosè hæcenus firmavit, Romanosque sicut olim, ita adhuc hodiè, cum cæteris conditionibus Exarchatu videlicet Ravennatensi, Marchia Anconitana, ducatibus Ferrariæ, Urbini, Perusii, Bononiæ, comitatu Avenionensi & Benevento Monarchicè & absolutius forsan, quam Cymbrorum Princeps, hoc est plenissimè, & independentè à

quovis alio gubernat: cumque hoc lippis & tonforibus obvium sit, quis non admiretur hanc affectatam deviorum aut ignorantiam aut malitiam.

Quod autem in vetustiori quodam ceremoniali reperitur, oratum tunc temporis fuisse pro Imperatore, cum additamento hoc, *suo aut nostro*, nihil relevat; cum liber ille vel ad priora tempora respexerit, vel placuerit forsitan, verbis antiquiorum rituum haud abolitis preces fundere pro incolumitate Imperatoris tanquam jurati Sedis Apostolicæ advocati, non Domini; miserumque sit externo verborum cortici inhærendo ex ceremonialibus probationes desumere, dum omnes Majestatis notas penes Pontificem jam ab immemoriali tempore resedisse, atque etiam nunc residere constat, nemine quidem (exceptis passionatis quibusdam scriptorculis) contradicente: Inauditum quoque sit, Sedem Apostolicam confirmationes donationum hoc & priori sæculo à Cæsaribus sollicitasse: vel si id semel fortè contigerit, id certè securitatis non necessitatis fuit: & alias illud non in evidens argumentum suppeditat Augustus

à prima statim confirmatione Juri in urbem penitus renuntiasse, ut vel hinc etiam nova possidendi causa papis exurgere videatur.

Quod vero de permiffa Augustis equitum auratorum & sacri palatij Lateranensis comitum creatione adjungitur, parum urget, vix enim crediderim priori ætate vel nota ab Imperatoribus vigore supremæ potestatis & regalium Romæ sibi competentium, comites vel equites illic creatos esse; aut si quid eiusmodi olim contigerit, illud vel ante *Hildebrandi* forsan tempora factitatum, vel Cæsaribus extra spheram jurisdictionis Romæ præsentibus tanquam amicis precario, quoad unum alterumvè actum concessum fuerit.

Nec est, quod superstiri adhuc Imperatoribus juri accipiendi Romæ coronam quis innitatur; quandoquidem curia Romana (si per coronationem illam Imperium urbis Romæ inferri velit) aliud cantet: cæperitq; inauguratio Pontificalis, jam ultra *Maximiliani* tempora, at instar illius, quâ hodie, electus Roman. Imperator à Coloniensi & Moguntino alternativè, Galliarum à Rhe-

N 5

mensi,

mensi, Bohemiæ à Pragensi, Angliæ à Cantuariensi, Poloniæ Reges ab Archiepiscopo Gnesnensi inunguntur, solum esse de extrinseca solemnitate, ut difficulter penetrari queat, quid ex his cærimoniis juris & privilegij, quod etiam à *Carolo V.* spretum videntur ivisse Cæsares, prætendi velit: nolim tamen hic discutere, an in præjudicium juris pontificibus dudum quæsitum, coronatio illa aboleri potuerit, quæ tempore Carolingorum, Longobardorum, Ottonum &c. de essentia fuit; utpote vi cuius illi, qui antecesserunt Galliæ, Longobardiæ, & Germaniæ Reges, postmodum Imperatores dicebantur, successione apud Carolingos & Ottonianos jus ad rem solummodo conferente; quamvis non ignotum sit, Imperatorum viduas eorumque minores adhuc Reges, Juribus Cæsareis imperfectè & minus legaliter quandoque usos fuisse.

Si verò *D. Martini* civilem in alia significatione capiat, quasi sit idem, quam possidere rem titulo legibus approbato, rursus in applicatione fallitur, tam quod justissima Pontificis causa superius attracta sit, quam quod

quod demonstratum fuerit, ad immemorialem possessionem (quæ petitorium quoque absorbet) nec de privato nec publico gentium jure ullum titulum requiri.

Sed quid pluribus: sufficiat Pontifici ad Europæi orbis consensum provocasse, cum Imperatores, Veneti, Hispani, Sabaudi, Galli, Reges septentrionales aliique Principes & Republicæ, illum pro sæculari monarcha non solum agnoverint hæctenus, verum cum eodem, quatenus ratio status ferebat, fœdera insuper pepigerint, quod unicum teste *Hugone Grotio de jur. bell. & pac. lib. 2. c. 4. §. 4.* rem totam absolvit.

Ethæc quidem obiter de Jure Sedis Apostolicæ: quod si verò inciderit quæstio facultatis, cum hujus illiusve scrinia non expilarem, nescio equidem, quid circa invasionem urbis Romæ hisce vellætoribus etiam conjuncturis, quis sibi polliceri queat; attento quod Pontifici nec provinciæ, viri, arma, civitates, fœdera, & nervus bellicus in castello S. Angeli & alias, pro necessaria sui defensione desit: ut quis non ad eò facilè clavum de manu Herculis excutiat; sed nec status Ita-

liæ patiatur, quemquam intra viscera admittere, qui Regulos illos, & minutiores Regulas publicas paulatim in ordinem redigere possit.

Potestatem proinde temporalem Pontificiam Catholici longè majorem & fuisse & esse optarent: neque enim, si illa major fuisset tot hæreses invaluissent & radicem misissent. *Quin nec Augustana confessio Pontifici seu Summo Episcopo ait Carpzovius in sua Jurisprudentiâ Consist. definit. 2. lib. 1. tit. 1. politicam & temporalem in patrimonio S. Petri denegat potestatem: modo ea cum potestate Ecclesiastica haud confundatur, quæ & ipsissima mens fuit Philippi Melancthonis, Martini Buceri, Caspar. Hedionis, Martini Frechti aliorumque Theologorum protestantium &c.* Hæc Carpzovius longè aliter, quam Reinkingh, qui si hisce temporibus vixisset longè alia & meliora principia, tam in politicis quam Ecclesiasticis inadæquatè sumptis à D. Conringio aliisque didicisset.